БІЛЬШЕ

~~панк~~ журнал

Жовтень 2016

№ 6

ВСТУП

1. Один мій знайомий має досить популярний політичний профіль в твіттері. Там він пише про зраду і перемогу, аналізує теперішню ситуацію і прогнозує майбутнє, перемиває кісточки депутатам, глузує із сепаратистів, криє матом Путіна і т. д. Профіль популярний в першу чергу у схожих авторів, чиї пости практично нічим не відрізняються.
2. Громадське Культура, Радіо Аристократи, Культпростір та інші культурні (музичні) портали, що крутяться навколо київських (рідше – західноукраїнських) подій, дуже подібні до української твіттерної політичної субкультури.
3. Журнал «Більше» і тусовка (якщо можна говорити про тусовку) навколо нього – це 100% історія про твіттер із пункту №1.
4. В цьому номері ми вкотре публікуємо матеріал про Memorials та нотатки нашого друга Сергія Рафальського.
5. Не здивуюсь, якщо і в наступному будемо.
6. В попередніх трьох пунктах ми вийняли колоду з власного ока. В наступному – запхнемо її назад.
7. Готово.

Юрій Бондарчук

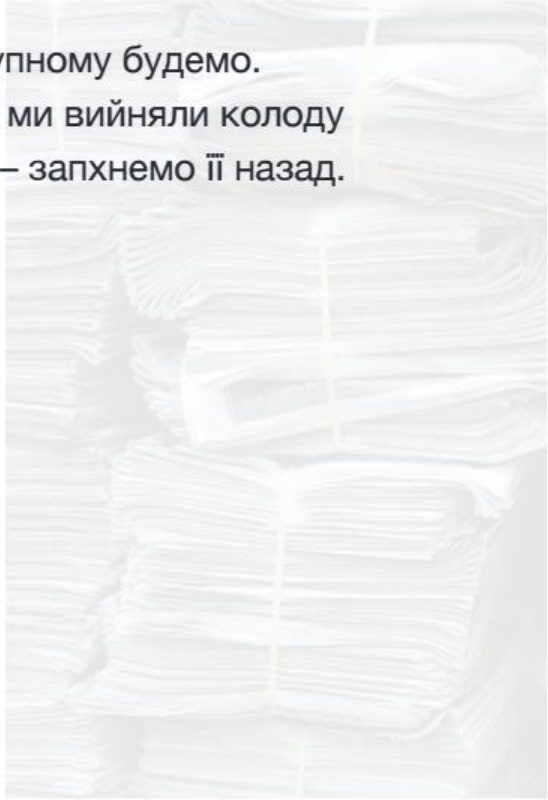

X-Posers — унікальна супер-група, аналогів якій українська сцена не знає. Серед учасників колективу були музиканти груп Димна Суміш, Quest Pistols та @TRAKTOR. Саша Чемеров ділиться історією створення групи та ідеями, над втіленням яких об'єдналися такі різні музиканти.

Я завжди хотів грати панк з більш екстремальними елементами та прямими текстами. Оскільки «Димна Суміш» на той час вже давно вирішилася з концепцією, я зробив експансію – X-Posers. В той самий період у нас також з'явився експериментальний імпровізаційний напівелектронний проект Brasmatic Askers.

X-Posers можна легко назвати групою-рупором. Її ідея полягала в тому, щоб зробити таку собі in the face зарубу, без поезії. Мій девіз і зараз: «Руйнуй та Покращуй».

За часів існування групи всі її учасники обов'язково були хард-лайнерами. Мало хто знає, але Альона, Костя і я неодноразово робили нічні рейди по руйнуванню реклами продуктів насилля над тваринами (м'ясо, хутро та шкіра) та людьми (алкоголь та тютюн). На даний момент ми всі лишились більш-менш з тими ж самими ідеями, але стали мудрішими та спокійнішими.

Ідея "X-Posers" полягала в тому, щоб зробити таку собі in the face зарубу

X-Posers з'явилися саме в той момент, коли вся ця панк тема була дуже модною – хлопчики та дівчата вчилися на youtube, як треба виглядати та танцювати, як робити зіни та food not bombs. Але ми не товаришували ні з ким зі столичної

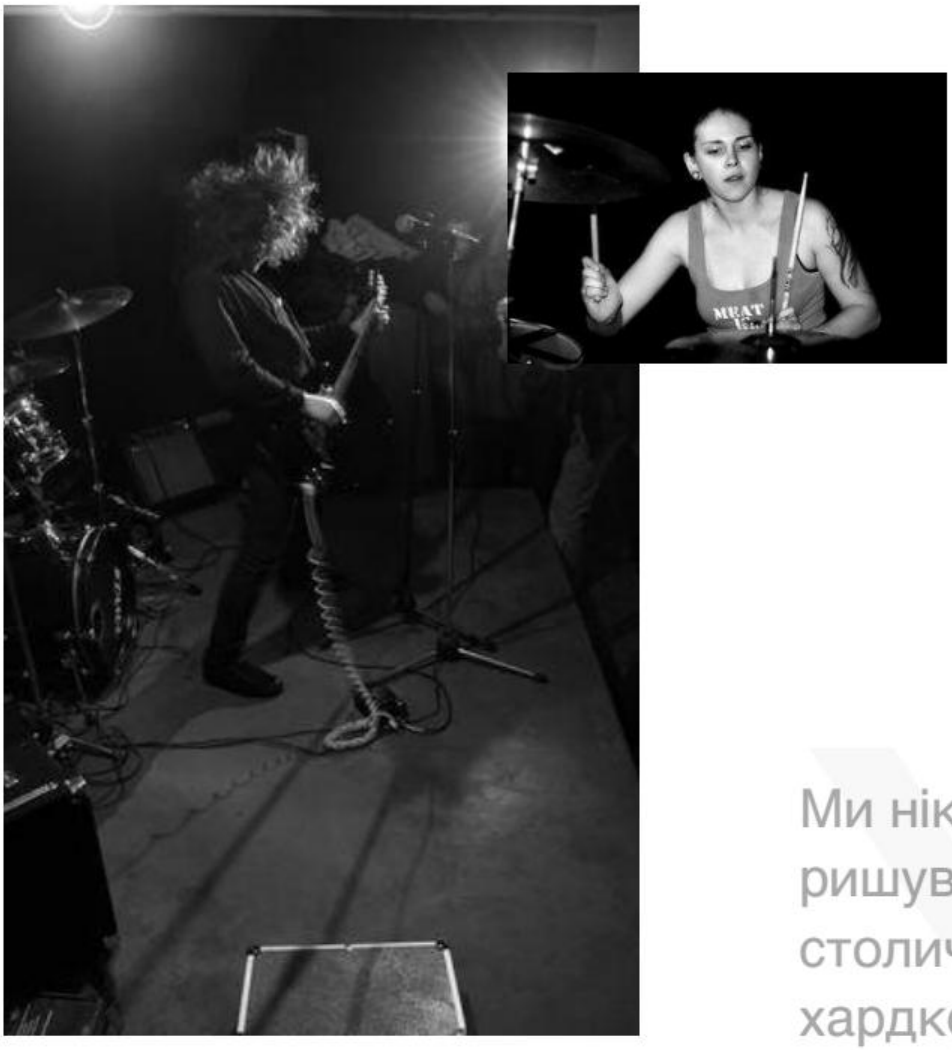

стрейтедж хардкор сцени і при нагоді тролили цих засраних позерів. Ми викривали всю цю святобожність та висміювали її. Власне, назва групи і перекладається як «викривальники».

Кажуть, якщо змінив на краще хоч одну людину, – місія виконана. За той короткий час, що гурт існував, місія була навіть декілька разів перевиконана.

Але всьому свій час, щось зникає, щось з'являється, так само і X-Posers. Mission complete.

Ми ніколи не товаришували ні з ким зі столичної стрейтедж хардкор сцени і при нагоді тролили цих засраних позерів

PEACE, UNITY, LOVE AND SOME BURSHTYN

Поет і автор текстів музичної групи «Микола і телевізор», яка оспівує космос, Богдан-Олег Горобчук поспілкувався з іншим тематичним реп-колективом Pancho_Prod, чия творчість стосується нелегального видобутку бурштину.

Мої пісні про бурштин – ніяке не викриття. Це просте спостереження і опис побаченого.

Звичайно, нелегальний видобуток бурштину – це екологічна катастрофа. Але для багатьох людей, які його копають, це єдина можливість заробити, оскільки жодної іншої роботи в регіоні немає.

Різниця між бурштином та гранітом, якими багаті Рівненщина та Житомирщина, полягає в тому, що робота з останнім – повністю легальна.

Яка романтика може бути у видобутку бурштину?! Це дуже важка фізична праця, яка не дає ніяких гарантій на хороший заробіток. Мабуть, усі мої знайомі так чи інакше задіяні на видобутку: одні копають, інші миють, треті скупляють… Кожен крутиться як може.

Хто винен у екологічній проблемі, спричиненій видобутком: прості люди, у яких немає де брати копійку на хліб, чи поліція, продажні чиновники та кримінал? Відповідь очевидна.

Важко виділити улюблені цитати з власних пісень. В принципі, їх усі можна розкласти на цитати. Хай будуть наступні: «Заплатив за кришу – менти дали добро. Працювали цілу ніч, але не повезло» і «З пацанами навіть і в суботу ходимо з лопатами ми на роботу».

Усі мої знайомі так чи інакше задіяні на видобутку

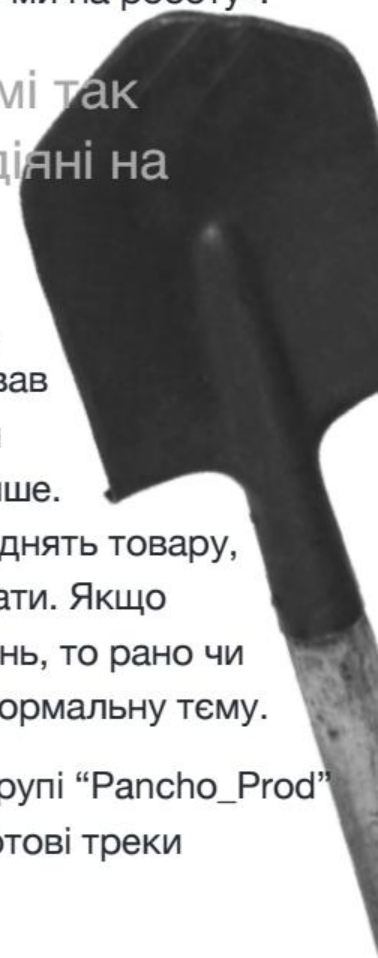

Поки не чув нікого, хто б також оспівував бурштин. Мабуть, я один, хто про це пише. Щоб нормально поднять товару, треба ходити і шукати. Якщо виходити кожен день, то рано чи пізно попадеш на нормальну тєму.

Усіма справами в групі “Pancho_Prod” я займаюся сам. Готові треки

заливаю у вк і скидаю на телефони друзям. Але найкраще пісні розходяться на клондайку – багато хто впізнає у текстах себе.

Не думаю, що у мене можуть бути проблеми через викривальний характер пісень. Всі й так знають про те, що робиться і як робиться. Я не настільки відомий, щоб мене хтось пресував чи залякував

Найкраще мої пісні розходяться на клондайку – багато хто впізнає у текстах себе

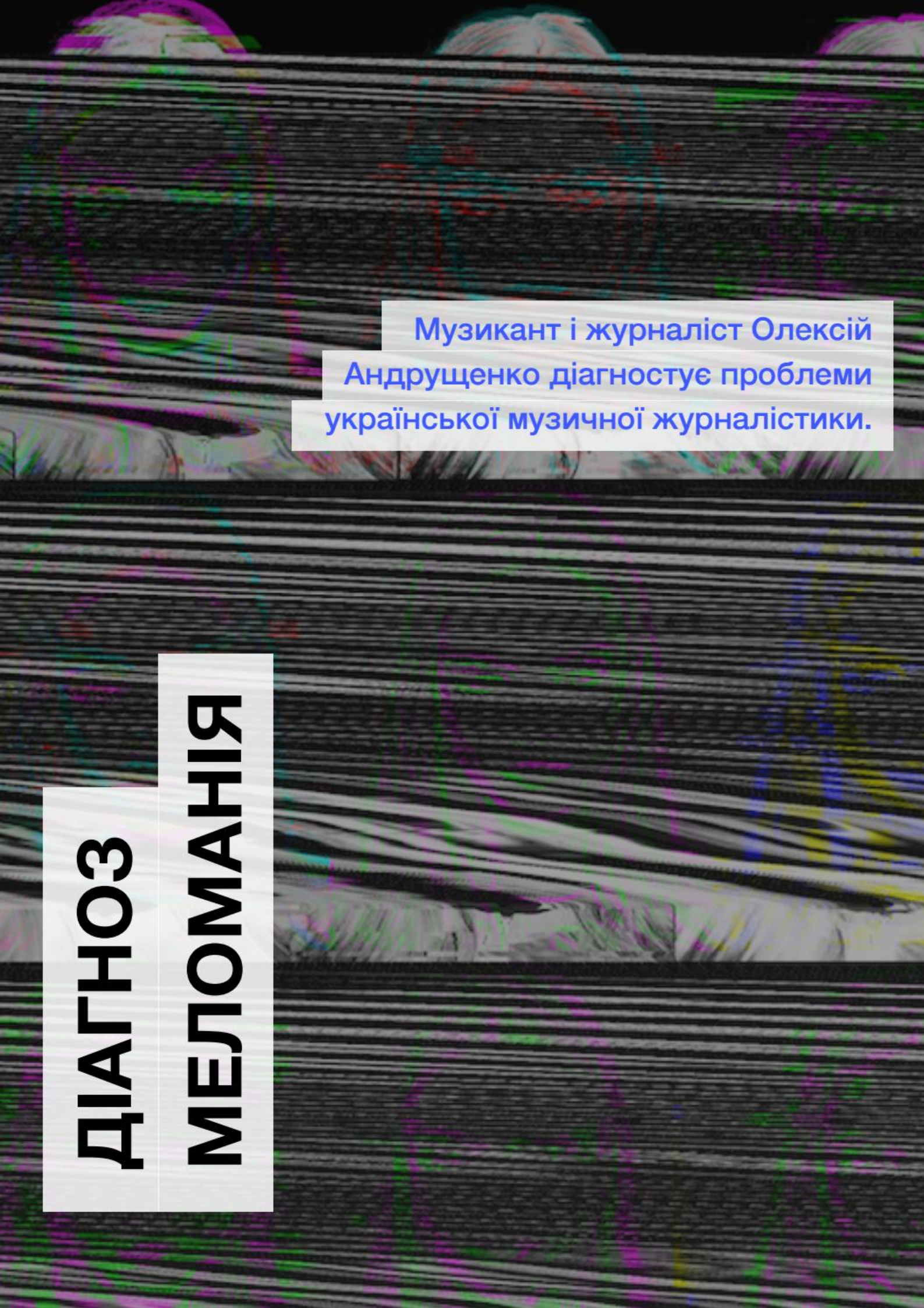

Музикант і журналіст Олексій Андрущенко діагностує проблеми української музичної журналістики.

ДІАГНОЗ МЕЛОМАНІЯ

Ситуація в українській музичній журналістиці була однією з причин, чому ми вирішили працювати над власним музичним сайтом. Так склалося, що ми зустрічаємо на сторінках музичних видань (та і просто новинних медіа-порталів) одні й ті самі назви гуртів та імена виконавців, і здається, що більше нічого у нас в країні нема, або просто це і є найкращі зразки музичного матеріалу, а інші і не заслуговують на увагу. Трохи сумно навіть уявляти це. І, насправді, і я, і мій друг Alex Sleepy (редактори ТАКТу) добре знаємо, що це не так. Не все, що лежить на поверхні, є найкращим. У нас в країні сформувалася не одна сцена, не один культурний пласт. Наприклад, у нас чимало діджеїв, які збирають повні клуби у інших країнах, але інформацію про них ви знайдете лише на зарубіжних сайтах та на їх сторінках у соцмережах. Не кажучи вже про численні інді-поп, інді-рок, стонер та пост-панк гурти.

Серед меломанів і музичних журналістів часто згадується відомий ресурс Pitchfork, який, наприклад, пише про всесвітніх зірок хіп-хопу, але це не заважає йому публікувати новини нойз-дронових проектів, блек-метал релізи і таке інше. Здається, для них не існує поняття «не формат». Що ж, поки що у нас немає власного Пітчфорку... Звичайно, у нас є ресурси, де з'являються цікаві інтерв'ю та статті. Серед них я відмітив би Cultprostir, Music.in.ua, Neformat, Liroom.

У нас чимало діджеїв, які збирають повні клуби у інших країнах, але інформацію про них ви знайдете лише на зару-біжних сайтах

Ви були би здивовані, якби насправді знали, скільки цікавих альбомів виходить в Україні щотижня. Ми публікували по 50-60 релізів (це і сінгли, і EP, і лонгплеї), і потім зрозуміли, що ще багато музики проходить повз нас! Звичайно, поки що ніхто з музичних медіа не може повністю охоплювати цей об'єм щотижня, але хотілося б, щоб хоча б з'явився приблизний рух у цьому напрямку.

Про «фейли» в роботі музичних видань не дуже хочеться згадувати: тут буває все – і неперевірені факти, і неточності в назвах і жанрах (таке трапляється і у наших матеріалах).

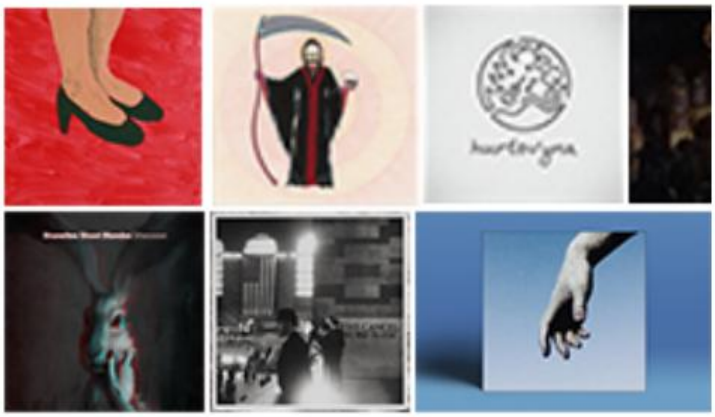

Але найголовніше – іноді текст просто погано написаний. Не кажу, що мої тексти написані набагато краще, але для того, щоб оцінити якість торта, не потрібно бути кондитером.

Як часто відбувається: гурт існує в Україні кілька років та робить свою справу. Музичні медіа не звертають на нього увагу, тому що 100-200 людей, що прийшло на їх концерт у клубі – недостатньо велика аудиторія. Одного дня гурт їде у тур за кордон, або на якийсь фестиваль. Потім ще і ще… І одного дня хтось із наших пише статтю, що ось які круті наші хлопці, видають свої вініли за кордоном та розгойдують публіку на стадіонних фестах. Після цього про них починають писати всі, кому не ліньки. Але ж той матеріал, який звучить на фестах був написаний (та і зіграний) в Україні, і ніхто не звертав на нього уваги до тих пір, поки не з'явились публікації на зарубіжних ресурсах, матеріал не було випробувано на якість кимось… навіть не знаю ким... Наші медіа могли випередити всіх! Проте, вони плетуться десь позаду паровоза.

Ви були би здивовані, якби насправді знали, скільки цікавих альбомів виходить в Україні щотижня. Ми публікували по 50-60 релізів, і потім зрозуміли, що ще багато музики проходить повз нас!

Насправді зараз формується підґрунтя до того, що відбуватиметься з музикою в наступні декілька років. Це відчувається і по електронних релізах, і по гітарній музиці, і по тому, якою стає поп-музика. Це глобальний процес, і наша сцена не стоїть окремо від нього, завдяки великій доступності інформації, все відбувається досить швидко. І насправді мені подобається, що наші музиканти не чекають, доки хтось вигадає якесь нове слово або жанр в музиці. Вони роблять ці перші кроки самі. Але мало хто про це знає, тому що медіа краще в сотий раз напишуть

про гурт, який вже зараз користується масовим попитом, не намагаючись копнути трохи глибше і зазирнути і майбутнє. Ні, я далекий від думки, що все погано і всі медіа провальні. У нас є дуже хороші журналісти, і серйозні портали, що слідкують за музикою, але пласт роботи дуже великий і мені здається, що потрібно буди зроблено набагато, набагато більше

Із позитивних тенденцій я би підкреслив, що зараз музика переживає у нас піднесення, не зважаючи на ситуацію в країні, та, скоріше, всупереч їй. Я думаю, що це піднесення торкнеться і музичної журналістики в цілому. Може, для цього знадобиться не один рік. Музичним журналістам я би порадив не займатися рерайтингом пресрелізів, а частіше спілкуватися безпосередньо з тими, хто пише музику, а також шукати нових імен і тенденцій у музиці, які можуть «жити» десь дуже поряд, і щоб їх знайти, можливо, треба лише почати шукати.

Зараз музика переживає піднесення, не зважаючи на ситуацію в країні, та, скоріше, всупереч їй

MEMORIALS VS SCREAMO

Участник симферопольской группы Memorials Женя Свищёв рассказывает о борьбе с тегом screamo, градации современного хардкора, подражательстве и копировании среди отечественных музыкантов.

Это что-то вроде интервью с одним вопросом? Пускай. Мне хочется ответить очень коротко, но тогда я, возможно, обману чьи-то ожидания полнотелого материала. Ответ на этот вопрос лежит на поверхности, и, я уверен, его знает каждый человек, хоть раз предавшийся подобным размышлениям. Но давайте для полноты картины заглянем в корень проблематики творчества Memorials. Правильнее было бы говорить, скорее, не о самом творчестве, а о его нише. Другими словами, речь пойдет о поиске группой своего пути, обретении собственной аудитории и воплощении некой концепции, как бы громко это ни прозвучало.

Наша группа появилась в 2009 году, можно сказать, на стыке двух эпох современного хардкора. Естественно, как и большинство восточноевропейских молодых коллективов, мы хотели играть то, что играют или играли на Западе. Здесь можно провести условную границу между двумя типами (на самом деле их гораздо больше, я буду категоричен в делении) подражаний. Я замечал, что местные авторы делятся на «ретроспективщиков» и «модернистов» (не путать с направлением в искусстве).

Первые стремились копировать канувшие в лету группы из 80-х и 90-х, воскрешать жанры тех лет, и даже умудрялись задавать некие тренды на якобы забытые или преступно недооцененные аудиторией музыкальные явления. Впрочем, тренды эти порой умирали раньше, чем группы их породившие. Снобизм авторов иногда зашкаливал, но в целом это было интересно. Как минимум несколько «коллективов-исторических реконструкторов» стали фундаментальными в короткой истории нашей скромной сцены. Стоит сделать оговорку, что исторической реконструкцией занимаются и на Западе, однако многие коллективы, творчество которых добирается и до нас, умеют обыграть это так, что чувствуешь то ли вкус, то ли свежесть идей, то ли талант. Не в обиду моим весьма

талантливым приятелям замечу, что свежести в их творчестве меньше, но и сцена у нас ничтожно мала.

Если вокалист кричит, а композиции – преимущественно минорные, отечественному слушателю обязательно нужно назвать это «скримо»

Второй же тип подражателей, к коим относились и мы, старался копировать самые современные подходы к звучанию и написанию песен. И эта категория выглядит гораздо курьезней, ведь одно дело стараться копировать классику, подражать группам, чей авторитет несомненно актуален в любой из периодов, и совсем другое – коллективам, только становящимся авторитетными и то далеко не для всех. Обратите внимание, что речь идет только о подражании. На самых начальных этапах становления региональной сцены и практически каждой молодой группы в частности этот путь неизбежен, оттого я и уделяю ему внимание. Если группа в течение трех-пяти лет не сошла с этого пути, наверно, её стоит уважить за преданность идее, но и посочувствовать в той же степени.

Memorials в самом начале своей жизни пытались играть в духе американских и британских групп второй половины нулевых: больше мелодий, атмосферных проигрышей, средний и порой медленный темп, личная трагедия автора во главе концепции и, конечно, претензия на современность. Но лишь претензия, увы. Мы были смешны в своих попытках сыграть то, чего сыграть не можем. Недостаточно хорошее владение английским языком

мешало скопировать текстовое наполнение кумиров, а плохая игра не позволяла переиграть интересующие аранжировки. Но справедливости ради стоит отметить, что и слушатель был не слишком искушен и принимал наши первые записи за чистую монету.

Он давал нам понять, что мы на верном пути, помечая наши записи нужными для нас тегами на форумах и ласт.фм. В итоге получалось что-то не до конца скопированное. Те пропуски, которые оставались за неумением повторить, мы заполняли чем-то своим и, скорее всего, тогда не осознавали этого. Здесь и кроется самое интересное. Наша группа росла вместе с аудиторией и со сценой в целом. Росло и электронное пространство, росли запросы. Нам посчастливилось родиться и стать на ноги в конце того времени, когда практически каждая появлявшаяся на свет группа встречалась если не с радостью, то уж точно с интересом. А фактически созрели мы уже в новой эпохе всеобщего равнодушия, а точнее сказать, во время кружков по интересам. И глупо было бы думать, что в начале было лучше, наоборот, наша среда эволюционировала и создала качественные критерии для отсеивания пустого.

Называя себя «хардкором», мы не обрели хардкор-аудиторию

С каждым новым релизом группу начали награждать разными непонятными для нас жанрами, и именно «скримо» виднелся на самой поверхности. Сначала это просто забавляло, мы высокомерно называли слушателей невеждами. Но в последствии достаточное количество людей просто-напросто стали считать нас скримо-группой. Как так? Ведь никто из участников никогда всерьез не слушал подобную музыку и уж тем более не собирался её играть. Это просто оскорбляло моё самолюбие.

Дело здесь не в том, что я негативно относился к данному направлению, отнюдь, несколько коллективов, в том числе и восточноевропейских, были очень уважаемы мной, но как, думалось мне, можно называть наш «модерн хардкор» – «скримо»? Я рассуждал, неужели, если вокалист кричит, а композиции – преимущественно минорные, отечественному слушателю обязательно нужно назвать это «скримо»?

Но все мои примеры, касающиеся любимых коллективов и песен, которым мы подражали, разбивались как волны о пристань. Каким бы ты ни был экспертом, слушатель главнее тебя в области твоих песен. Он может быть не объективен и даже необразован должным образом в необходимых отраслях, но он главнее и очень часто умнее. А я, признаться, и сам не являлся никаким экспертом. Эксперты заседали на разных форумах, где блистали стерильными мнениями и хвастались дискографиями. Но тогда мне казалось, что я знаю все о жанре и о своих песнях тем более. Эдакое самолюбование. Может быть, именно те пробелы, которые мы обыграли по-своему, объективно склонили нас к другому жанру. Другими словами, мы неосознанно изобрели велосипед.

Мы были смешны в своих попытках сыграть то, чего сыграть не можем

Когда вышел «Кулуар», я решил публично от имени группы попросить, чтобы нас не отмечали в своих постах и репостах вышеупомянутым тегом – во имя правды и справедливости.

Сейчас я вряд ли смогу повторить такую выходку, но и стыдиться мне нечего. Пусть это будет смешным кирпичиком в нашей истории. Егор Летов называл свою музыку психоделическим роком, а что выходило и кем была основная его аудитория? Это пример на тему, но я не провожу параллели с нашей группой, не подумайте.

По-настоящему интересно здесь вот что. Называя себя «хардкором», мы не обрели хардкор-аудиторию. Те люди, которые ходят на «хардкор», в большинстве своем не ходят на Memorials, только какая-то часть из них слушает нас и иногда поддерживает.

Тот факт, что нас ознаменовали «скримо», не соткал нашу аудиторию из тех ребят, которые в большинстве своём ходят на тематические эмо концерты. Вот и получается, что концепция нашей аудитории скроена по принципу «с миру по нитке». Если вы меня спросите, кем является типичный слушатель Memorials, то в ответ захочется сказать – девятнадцатилетний юноша, расставшийся с девушкой (или наоборот). Но я так не отвечу. На самом деле, просто не знаю, кто наш типичный слушатель. Теги в этом всем играют слишком уж посредственную роль. Пусть на них обращают внимание те, для кого музыка стала одеждой. Это также касается и музыкантов, а точнее, участников групп, ибо музыкант в последнюю очередь думает о тегах. С нас тоже вышли скорее участники группы, нежели музыканты. Тем не менее, я уверен, что мы на правильном пути, потому что теперь нам даже нравится, что нас не хотят называть «хардкором» или хотят называть «скримо», и тем более потому, что мы больше не играем.

Возвращаясь к теме подражательства, скажу, что сегодня моя теория имеет гораздо меньше оснований существовать. Всё смешалось. Копирование никуда не исчезло, но я бы сказал, что его границы стираются, и некоторые группы действительно вырастают. Группы начинают жить своей жизнью, создавая новые формы внутри своих любимых жанров. Таких коллективов немного, но они есть, и вы знаете их. А что касается нас, мы бы тоже хотели быть в их числе, и если заиграем снова, то приложим все усилия, чтобы вы могли нас таковыми считать.

Наша группа росла вместе с аудиторией и со сценой в целом

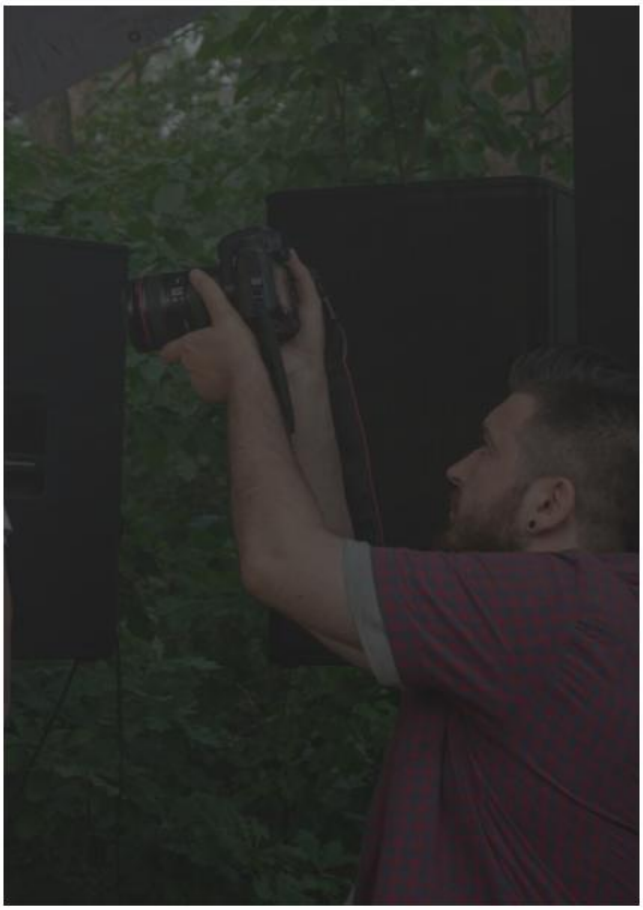

ИНТЕРВЬЮ С KIRAI GIGS

“kirai gigs” сделали для документации украинской сцены больше чем кто-либо другой. За последние пять лет они отсняли более 500 различных концертов в Киеве и других городах. «Більше» поговорили с Юрой Грязновым о том, с чего все начиналось и куда движется.

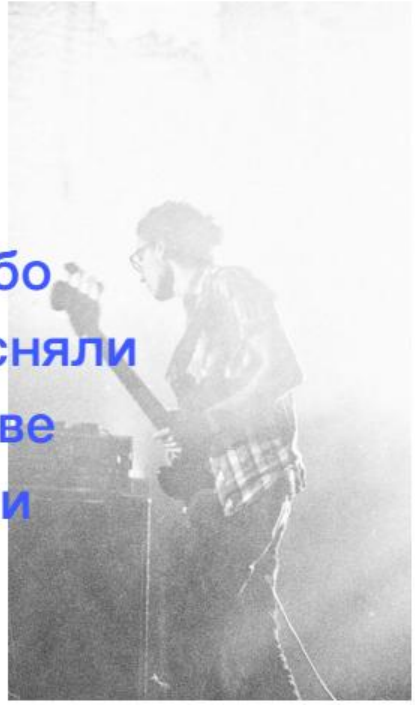

Когда и для чего вы решили заняться съемкой концертов?

Фиксировать на память интересные концерты хотелось всегда. Лет 10-12 назад для этого брал с собой какой-то дешёвый диктофон и потом радостно переслушивал на кассетном плеере ужасный звук. В 2011-ом году наконец осуществилась мечта и появилась камера, которая могла снимать видео. Буквально через несколько дней опробовал её в деле на концерте британцев The Tiger Lillies в бывшем Sullivan Room. Интересно, что съёмка нашего 300-го концерта спустя несколько лет тоже совпала с выступлением этой группы. Первый год посещал концерты по билетам и не очень часто. Затем, после сумасшедшего выступления The Chariot в Бинго, Толик Нук, бывший администратор музпортала Neformat.com.ua (где я к тому времени был уже постоянным посетителем), предложил снимать концерты для Неформата, беря вопрос аккредитаций на себя.

Эта ситуация, пожалуй, и была самым главным импульсом к развитию. Пришлось приобрести внешний микрофон, чтобы качественнее записывать звук. Появилась регулярная практика. Монтировать и вообще работать с видео я тоже научился благодаря концертным съёмкам.

Следующим этапом было знакомство с ребятами из группы Krobak и родственными проектами Stoned Jesus и Voida. Появилась возможность экспериментировать, пробовать снимать на сцене и за кулисами, пытаться устраивать многокамерные съёмки. Для Хробака в то время мы сняли небольшую документалку про запись альбома, разные ролики и студийный лайв, который уже несколько лет показывают в эфире музыкального телеканала A-One

Kirai gigs – сейчас чуть ли не единственная команда, которая фиксирует и систематизирует огромнейшее количество музыкальных событий в Украине. У вас есть планы дальнейшего развития: например, снимать не только концерты, но и студийные выступления музыкантов, интервью, видео-подкасты и т.д.?

К счастью, мы далеко не единственные, кто занимается съёмкой концертов. Возможно, у нас самый

большой архив видео, но это неточно. Однако все эти команды мало пересекаются. Те, которые снимают много, – обычно сосредоточены на отдельных жанрах; те, которые мало, – такие себе мини-продакшены и это вообще отдельная история.

Нет смысла портить репутацию или рисковать тысячами уникальных видео украинской сцены даже ради самых известных групп. Потому мы никогда не снимаем концерт, если есть прямой запрет от группы или организатора

Конечно, нам бы хотелось расти и крепнуть, но подобный рост уже понемногу ставит определённые ограничения. Чем качественнее пытаешься делать работу, чем масштабнее планируешь съёмки, – тем больше времени всё это забирает и рано или поздно просто перестаёшь справляться с объёмами и чем-то приходится жертвовать. Ведь кроме концертных съёмок есть ещё и основная работа, и от общего количества забот иногда просто впадаешь в ступор и прокрастинацию, а на съёмку какого-то концерта в этот период уже не хватает сил. Боюсь, что чем дальше, тем больше придётся корректировать соотношение количество/качество концертных видео, ведь даже на синхронизацию и рендер концерта, снятого в одну камеру, сейчас уходят практически сутки работы.

Кроме того, вкладывая столько усилий, хотелось бы получать хотя бы какую-то эмоциональную и материальную отдачу. Но тут тоже есть нюансы. Во-первых, довольно мало групп готовы вложиться в концертную запись, тем более качественную. И чем больше больших заказных съёмок – тем меньше времени на обычные бутлеги. А во-вторых, многие из тех, кто снимает только за деньги, постепенно скатываются в попсу и какие-то около-корпоративные видео, где заказы подороже. Нам бы всё-таки хотелось снимать то, что интересно в первую очередь самим себе.

А снимать студийные видео, экспериментировать со светом и мизансценами было бы безусловно

круто. Но у нас нет ни помещения со свободным доступом, ни звуковой аппаратуры с звукоинженером, ни светового оборудования. У тех же нескольких команд, которые нам известны и которые более-менее регулярно занимаются подобными съёмками, – с этим проблем нет. Точнее, они и сформировались благодаря клубам или студиям, в которых работают.

Все «большие» концерты так или иначе проходят в Киеве, и у вас не должно быть проблем с выбором для съемки. Или бывают случаи, когда приходится разрываться между двумя событиями? Как насчет концертов в других городах – я знаю, иногда вы снимаете на выезде, не думали о расширении команды за счет людей на местах?

После затишья последних двух лет, где-то с конца 2015 года концертный график становится всё насыщеннее. Действительно иногда приходится мучиться выбором, куда же пойти или валишься с ног от 4-5 концертов в неделю. Но такое случается довольно редко и пока только пару раз нам пришлось разбивать съёмочную группу на 2 части, чтобы успеть заснять одновременные мероприятия. Но всё равно никогда не знаешь, получишь ли аккредитацию на концерт, а если даже получишь – разрешат ли снимать видео. Но в глобальном плане, слушателю эйсид-джаза какой-нибудь стоунер может быть совсем не интересен, а в «андерграундных тусовках» и так стараются не мешать друг другу, так что даже столице пока далеко до того,

чтобы в один день организовывались хотя бы 2 мероприятия смежных немейнстримовых жанров.

Регулярно выезжать в другие города пока слишком накладно, к сожалению. Потому мы выбираемся или только на какие-то крутые фестивали (Burn the Scene for Fun, Electric Meadow, Вены-Реки) или, если куда-то зовут выступать Krobak и H.Soror, – заодно снимаем и тех, кто оказывается в этот день на сцене. А касательно возможных представителей в других городах – по-моему, в каждом городе уже хоть кто-то, да снимает концерты и формируются свои команды. Но, конечно, на выездных съёмках мы никогда не откажемся от помощи местных операторов, чтобы сделать в итоге более интересное видео.

Любопытно знать какие-то не самые очевидные факты. Например, мы снимали в 77 клубах или в нашем архиве видео исполнителей родом из 137 городов по всему миру

Сейчас чуть ли не каждый телефон дает возможность снимать в том числе и концерты, но это делают единицы. В вашем архиве, кстати, тоже есть концерты, снятые на iPhone.
Бывают еще случаи, когда человек фиксирует событие на профессиональную технику, а потом этом материал нигде не появляется. Как ты думаешь, почему так происходит – банальная лень или нежелание делиться и развиваться?

Возможно, на андерграундных концертах, где свет и звук могут оставлять желать лучшего, на телефоны особо и не снимают, тем более, там контакт между людьми у сцены и на сцене более ценен. Но на более мейнстримовых это наоборот проблема и многих раздражает, что музыканты на сцене закрыты девайсами.

Если же человек снимает с хорошей техникой и не выкладывает – возможно, ему интереснее сам процесс, а с обработкой возиться нет желания. Может, ему это мероприятие не особо интересно. Честно говоря, не много знаю таких случаев. Но знаю по себе, что иногда материалы могут пылиться довольно долго, пока вдруг в голове не оформится то визуальное воплощение, которое меня устроит.

Кстати, с телефонами связана забавная история. Несколько лет назад я случайно попал на ютуб-канал какого-то то ли шведа, то ли финна и увидел видео с интересными винтажными-эффектами. Зерно на изображении, особая цветовая гамма, всякие дефекты и засветы – это всё более-менее технически понятно, но была какая-то интересная пластичность картинки, а люди в его видео двигались как-то по-особому плавно. Я долго пытался это повторить, а потом просто написал ему с просьбой поделиться секретом. Он ответил, что никакого секрета нет, а снимает он просто через одно приложение на iPhone. Так что когда год назад и у меня вдруг появился айфон – первым делом купил это приложение. Но серьёзно мы всё-таки на телефоны не снимали. Так, баловались из интереса несколько раз. Хотя с последними моделями смартфонов в принципе можно было бы уже и работать. Но и стоят они как приличные камеры.

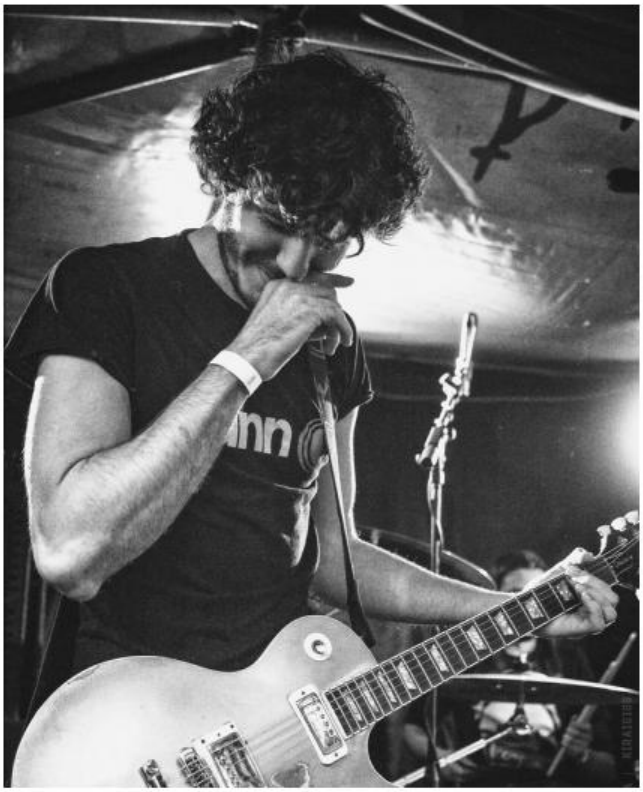

Кроме масштабного фиксирования музыкальных событий на видео, вы также ведете очень детальную статистику отснятого материала, его просмотров и т.д. Что для вас является наибольшим достижением и признанием на данный момент и есть ли у вас конкретная цель, которую вы планируете достичь в будущем?

Раньше я часами оформлял каталоги с подробной информацией

и тысячами наименований книг, фильмов, альбомов из своей коллекции. Люблю, когда всё аккуратно оформлено, проставлены описания, теги, ссылки. Сейчас, увы, времени хватает только на статистику съёмок. Вести всякие эксель-таблички, копаться в их данных – для меня просто дополнительный интерес и удовольствие. Любопытно знать какие-то не самые очевидные факты вроде тех, например, что мы снимали в 77 клубах или в нашем архиве видео исполнителей родом из 137 городов по всему миру.

Хотелось бы в будущем сделать нормальный информативный сайт-каталог с картинками и видео всех наших концертных съёмок где, возможно, кому-то тоже будет интересно порыться. Это будет и неплохим отражением того, что происходило на нашей сцене последние годы. Потому что, к сожалению, ни ВК, ни тем более Фейсбук, не дают никакой возможности для такого оформления и уже спустя пару недель отыскать видео с недавнего концерта практически невозможно, только случайно наткнуться. Пока сделал хоть какой-то каталог на Блогспоте (kiraigigs.blogspot.com), но это всё равно не то.

Касательно признания – это слишком громкое слово. Радует, конечно, что появляются новые зрители, есть пусть небольшая, но хоть какая-то обратная реакция иначе психологически тяжело было бы вкладывать столько времени и сил впустую. Приятно, что наши некоторые видео, даже самые ранние, размещали на своих сайтах и страницах известные зарубежные группы, что наши работы есть в телеэфире. А то, что можно будет назвать достижением, – надеюсь, когда-нибудь случится в дальнейшем.

Если говорить о цели – в первую очередь хотелось бы наконец собрать хорошую сплочённую команду. Чтобы расти дальше нам не хватает ни рук, ни техники. Большую часть концертов мы снимаем вдвоём с Наташей, которая также играет на ударных в H.Soror и Krobak. Я снимаю под сценой и потом занимаюсь монтажом и всей пост-обработкой, а она записывает звук на наш видавший виды Zoom H4n и, если есть возможность, снимает на 1, а то и сразу на 2 камеры из зала. Также очень помогает Саша Попенко, который года два назад просто постучался вконтакте и спросил, можно ли попробовать поснимать

с нами. Это наш третий основной оператор. Время от времени присоединяются Вадим Сапатрило из Черкасс (учитывая проживание в другом городе, он приезжает только на большие съёмки или крупные события) и Богдан Степанец, знакомство с которым состоялось точно так же, как с Сашей, но у него, к сожалению, пока нет своей камеры. Большая проблема в том, что у нас нет своего звукача. Хотя это касается больше заказных съёмок. Понятно, что с объёмом и количеством наших съёмок никто не будет заниматься поканальной записью и сведением, да ещё и «за плюс». Пока мы пишем звук на упомянутый Зум и берём сумма с пульта, если возможно. А пытаются из него вытянуть что-нибудь пристойное Дима Качан (CITY OF ME/nearr) и Саня из Seaeye. Ну и хотелось бы научиться более эффективно распределять время, которого как обычно постоянно не хватает. Живёшь в постоянном стрессе от дедлайнов.

Как-то ты вспоминал, что некоторые организаторы и группы просят удалить видео или запрещают съемку. Какие самые распространенные жалобы приходиться слышать? Что бы ты по своему опыту посоветовал музыкантам и организаторам, чтобы событие прошло успешно (как с позиции видеосъемки, так и с позиции простого посетителя)?

Самые стандартные и известные запреты: фотосъёмка без вспышек (что, конечно, правильно), съёмка только первых 3 треков, запрет на видеосъёмку вообще, хотя ползала будет всё снимать на телефоны и все равно постить в сети. Чем больше снимаешь, тем чаще сталкиваешься с разными запретами. Практическая их польза и адекватность может быть или казаться дискуссионной, но выбора у нас нет. Нет смысла портить репутацию или рисковать тысячами уникальных видео украинской сцены даже ради самых известных групп. Потому мы никогда не снимаем концерт, если есть прямой запрет от группы или организатора.

Можно, правда, получить проблемы, совсем их не ожидая. Например,

в прошлом году мы выложили фулсет немцев Apparat и очень скоро впервые на своём опыте получили бан от ютуба за жалобу от менеджмента группы.

Достаточно всего 3 таких жалобы – и канал автоматически удаляется без возможности восстановления. Пару месяцев мы безуспешно пытались достучаться до менеджмента, но в итоге получилось списаться с автором проекта Сашей Рингом. Он и не знал о таком инциденте и согласился отозвать жалобу. Сообщив, правда, что сам он лично тоже против такой публикации. Наше видео мы, конечно, удалили, хотя если собрать отдельные видео разных людей с этого концерта – мог бы выйти тот же фулсет качеством похуже.

Были и такие казусы, когда одна украинская инди-группа сменила состав и программу, и её новый участник требовал удалить видео 3-летней давности из паба с угрозами подать жалобы на авторские права.

Если говорить о проблемах во время концерта – то есть, например, персонажи-фотографы, которые могут постоянно тусоваться на сцене, не только снимая, а даже, застыв где-то между музыкантами, отсматривать на камере, что же там получилось. Если он там находится не по личной просьбе группы – это ужасное наплевательство как на зрителей, так и на исполнителя. Бывало такое, что подобные фотографы перекрывали наши камеры на сцене, просто становясь перед ними на весь трек или влезали в кадр в самый кульминационный и красивый момент.

Хотелось бы, конечно, чтобы между всеми – фотографами, операторами, звукачами, исполнителями, организаторами – было больше взаимоуважения и понимания, что мы все делаем одно дело и каждый вкладывает свою душу, силы и время.

Самый лучший и худший концерты, на каких приходилось работать (или просто посещать)?

К счастью, мы не посещаем то, что нам совсем уж не нравится. Бывают какие-то неоправданные ожидания, бывает, что просят поснимать какой-нибудь дезкор или грайндкор, которые могут быть далеки от нашего вкуса, но в том, что происходит на сцене, всё равно можно найти какие-то выразительные моменты и ракурсы.

Из запомнившихся негативных

моментов можно упомянуть Jucifer в Хлебе в 2012 году. Пришлось стоять у самой сцены под колонкой, чтобы было видно сцену, и никто не толкал под руку, а звук был настолько громким и перегруженным, что всё сливалось в бесформенную однообразную кашу. К сожалению, их следующие приезды в Киев совпадали с каким-то другим концертами и оценить повторно не получилось.

Крутых концертов, к счастью, довольно много, потому составлю приблизительный топ-13. К сожалению, многие из них были тогда, когда ещё не было необходимой техники и команды.

1-2. Godspeed You! Black Emperor, Стамбул, 2015 (один из нескольких концертов за последние годы, которые пришлось посетить без камеры).
1-2. Shortparis, Кадиллак, 2015. (очень крутые и необычные ребята из Питера. Такую атмосферу и энергию редко встретишь. Действительно один из лучших концертов в жизни).
3.The Chariot, Бинго, 2012.
4. Kazuki Tomokawa, Plivka, 2016 (один из самых любимых исполнителей и самый неожиданный концерт в жизни).
5. Benjamin Clementine, Октябрський Дворец, 2016.
6. My Own Private Alaska, Хлеб, 2011.
7. Bosnian Rainbows, Зелёный Театр, 2012.
8. Krobak в Берлине, 2014 (один из самых лучших и душевных приёмов публики. Наш фургончик на улице провожали аплодисментами).
9. Swans, Sentrum, 2015.
10. Vagiant, подвал Малой Оперы, 2012.
11. Amenra, Бинго, 2012.
12. Celeste, Бюргер Паб, Ужгород, 2013 (не столько из-за музыки, звук был ужасен, сколько из-за перфоманса с несколькими этажами паба залитых дымом).
13. Dakh Daughters, Sentrum, 2015 (всё из-за трека «Візьми» на стихи Жадана, одно из самых пронзительных переживаний года).

Одна украинская инди-группа сменила состав и программу, и её новый участник требовал удалить видео 3-летней давности с угрозами подать жалобы на авторские права.

БЕКСТЕЙДЖ

Максим Ищенко, превративший хобби в документацию украинской музыкальной эпохи, выбрал несколько снимков музыкантов за кулисами.

COLD COMFORT

ORPHA

На самом деле я в свое удовольствие просто клацал людей, которые меня окружали. Прошло время, и только потом я понял, что большинство из них – музыканты и ребятки с творческим подходом к жизни.
Изначально я беру камеру, чтобы снимать процесс на сцене, но сделать пару портретов вне рабочей обстановки – не грешно. Часто получается, что снимки с бекстейджа намного живее, чем со сцены.

Battle Axe Culture

H.SOROR

KROBAK

ЗАРНИЦА

PLARIUM

МАКУЛАТУРА

БИЧКРАФТ

SASHA BOOLE

Петля Пристрастия и вагоновожатые

HURTOVYNA

Mother Witch & Dead Water Ghosts

STONED JESUS

НОТАТКИ

Сергій
Рафальський

Цей матеріал був написани
планували зробити Ярік Гр
мене – 14 нотаток. Від них
Або менше малюнків, я вж
Малюнки не були намальо
нестачі часу і відстаням, як
нас (напевно чи можливо т
був написаний. І я віддав й
знайомій в журнал, який ст
(чи курсовою) роботою. Те
буде тут і ніколи не загуби
загубиться? Я вже не знаю

й для зіну, який
роб і Уляна. Від
– 14 малюнків.
ке не пам'ятаю.
вані по причинам
кі розділяли всіх
так?), але текст
ного своїй
тав її дипломною
пер цей текст
ться. Чи
о.

1.

Байдужість. Себто безумовна дерефлексивність. Себто ще один безглуздий намір запровадити правила, встановити паркан, вимити вікна, підрихтувати фасад — намір, який безумовно дерегулює сам плин життя — капітулює перед еґо. Капітулює перед поняттям байдужість.

Рослину, що ставиш ти на підвіконня, не забуваючи щодня прискати, давати світло й повітря — з'їсть глибинна твоя байдужість.

Байдужість — це несмак, коли перетинаєш з усіх сторін країну, зшиваєш її воєдино; подорожуєш із незнайомими, інколи неприємними, інколи небезпечними людьми. І де твій інстинкт самозбереження?

Байдужість, коли плювати хотів ти на мокрі пахви, забитий ніс, чорний камінь у роті, на завдання на понеділок, на любовну зустріч,
на знак до незнайомки, на троянди, гвоздики, хрести, портрети. Плювати на небо. Скрізь озираєшся, але ніхто не бачить, усім байдуже.

Байдужість. Ти не можеш розсміятися з відосів малої шльондри, не можеш сховати радість оді крові ворогів твоїх. І сім мечів гублять тих, хто з ними прийшов, але ніхто не приходив, ножі не наші, заберіть усе. Усім байдуже.

Пересядеш ти з однієї на іншу, шлюб твоїх друзів розіб'ється о кристал крихкий, що везеш ти в чарівний світ новобілічів. Тобі байдуже, зворотній шлях лежить через дощ і вітер, через погнутий вказівник на ірпінь.

Байдуже, коли помиляєшся номером в автобусі з борисполя. Байдуже скільки кілометрів вже наганяв, скільки ще попереду і скільки років твоїм двоюрідній сестрі й її бідолашному чоловікові.

2.

Хибне повідомлення. Неспівпадання. Незбіг. Невідповідність. Пролапс — себто випадання.

Повідомлення про мінування вокзалів, продуктових магазинів, люків гтс, електропостачальних приладів.

Хибні, примарні компліменти й елементи уваги, слабкі промені кохання з лямбда меншою за 0.005, просвічують крізь пух над верхньою губою її, крізь кучерявий чортополох на скронях її, крізь уявні мережива на лобку її. Нема любові, ти знову помилився.

Хибні наміри спілкування, вираження думок, обривчастих фраз — так рветься будівельний скотч, натужно й нерівно: як фрази «оот», «типу», «карочє». Поцілунок, слизький, як залишки медузи серпневої чорноморської звичайної на солоних долонях.

І знову, через кілька хвилин (у вселенському часі) палкого кохання настає хибний момент неспівпадання. Непорозуміння залишається єдиним методом спілкування. Складається ланцюг: шум-хибність-тиша.

Тиша, що обумовлена повною глухотою, буде вважатися ідеаллю. Якщо об'єкт не володіє мовою жестів, то значення потоку буде дорівнювати нулю.

Секунда, що викликає хибне або абсолютно уявне відключення свідомості стане пролапсом. Якщо час відключення перетне позначку 60,07 мілісекунд, пролапс слід вважати випадінням, незначною втратою матеріальності.

Ніяковість, монстрозність, боягузтво; небажання вести будь-які перемовини, збирати данні та інформацію; занадто хитка й ламка матерія у місцях можливого неспівпадання — рано чи пізно приведе до виникнення пролапсичних осередків на слабкому тілі (в слабкому серці), дорожніх канав та колодязів хибних слів.

3.

Втома. Себто нездоров'я. Себто лінощі, помножені на біль у ногах, у спині, в руках.

Часу залишається три, дві, півтори години. Ахілес і черепаха подорожують борщагівкою неглибокою, потім червоною й зеленою гілками метро. Стережись, вони наздоганяють тебе.
Ти намагаєшся пришвидшити крок, намагаєшся збільшити розгін, але на три чверті вони вже попереду. Скорочуєш відстань, та всі намагання марні.

Хочеш бути старим, що бавиться на бетонному пляжі з дітьми, старанно веде їх у бій зі стихією, підбирає необхідні слова. І назад нема вороття, немає більше молодості.

Суглоби стають канатами, що душать твій колись чарівний корабель. Вже нема оснастки на палубі, у трюмі хлюпає вода, щогла схилилася, зачахла.

Що напишеш ти у своєму заповіті: працював з 10 до 19? Чи: жінки в нашій країні настільки красиві, що дякую богу за те, що встиг кохатися з хоча би десятком. Чи щось про важку долю твою, про те, що встиг відчути багато різних видів болю й лише один вид втоми — від самого плину життя. Саме про це ти подумаєш, жадібно ковтаючи воду на дніпровському пляжі влітку, в кабінеті свого офісу в центрі нового міста, підчас пішої прогулянки пагорбами великого острова.

4.

Один. Одинокість. Однаковість. Однина. Себто чоловічий рід однини.

Завжди подорожуй один. Тобі ніхто не завадить, не стане на шляху. Не зіпсує пейзажі. Не вб’є однину.

Завжди пам'ятай, що ти один, завжди один. Аж поки не помре останній, хто тебе знає, ти завжди будеш один. Потім станеш ніким.

Навіть бавлячись у своєму замку, посеред кам'яних укріплень міста, слухаючи дитячий сміх, розумій, що ти один. І нікого більше ніж ти не буде.

Ніколи не буде нічого зайвого аніж усвідомлення своєї постаті всередині себе, твого внутрішнього ідеалу, що значно далекий від самоприйняття. Але усім байдуже. Ти один.

Звикай до традицій, що складаються у твій розклад щоденний: розписуй свій графік, свої рухи, свої дії, деталі, вказівки, нотатки.

Приховуй свої недоліки за власною самотністю. За власним бажанням залишитися лежати біля берега, коли сходить сонце й обливає ранкова хвиля — потужна й хвилююча. У твоїх роздумах ти завжди залишишся з кимось, хто може не мати про тебе й гадки.

5.

Ціль не є метою. Мета не є ціллю.

Досягнення мети стане ціллю. Ціль не зможе стати метою.

6.

Угамування. Себто пошук територій. Себто об'єднання шляхів. Розстановки крапок. Розстановки ком. Пошук ідей, людей, речей, каміння. Бетон і цегла, скло й метал, пластик і деревина.

Міста відрізняються один від одного, як шрами на колінах. Якісь здобуваються занадто легко, через падіння, що стане ще одним з мільйонів падінь, безглуздих випадковостей. Якісь стануть результатом ураження терном тим, болючим досвідом, проколотими руками, збитими разом ногами.

Комплектуй пошукову бригаду картографом, етнографом, зоологом, ботаніком, романтиком, медиком, студентом-занудою, старим алкоголіком, музикантом, школярем-злодієм, незайманим товстуном, буркотливим безхат-ченком, пивним сомєл'є, художником або подібним йому, трьома худорлявими красунями: з ногами вибритими до блиску, двома пухляшками: одна в короткій спідниці, інша в довгій, журналістом, фотографом, тріо: глухий-німий-сліпий. Візьми із собою купу їхніх предметів і вад, візьми із собою суху їжу, візьми із собою себе.

Відвойовуй міста та населені пункти стримано. Встановлюй прапори на флагштоках, встановлюй свою владу, встановлюй і контролюй, розширюй безкінечно. Через кілька років повторюй комплектацію бригади та звіряйся з картою, твоя путь не зійдеться в одній точці.

7.

Несправедливість. Нерівність. Несправність. Неподобство. Себто всі слова з не. Усі відмови, всі втрати і всі розчарування. Усі сімейні драми, похорони рідних, які бачив лише на стьмянілих фотокартках. Усі історії злетів і падінь — падінь частіше — що надихають і розчаровують тебе — розчаровують частіше.

Коли життя пишеш по книзі, спробуй стримати себе, не купити ножа того для стейків у супермаркеті. Не віддавай його нікому, хто не зможе вбити молодого парубка, коханця неповнолітньої моделі з набряклими од поцілунків губами. Вони трахаються на пляжі, ти дивишся на них через отвір у ракушняку, ти бачиш її спідню білизну чорну, вимазану в піску.

Цей перший шок. Потім ти сам додумаєшся, де беруться діти. Чому ти зараз схожий на матір, а потім, коли напишеш ці рядки, то вже на батька. Він буде давати тобі поради, але ти вже все знаєш. Та не прислухаєшся. Іноді те, іноді се: секс.

Але повертаючись до думки про чоловічий рід однини, нічого не змінюється.
Ти відчуваєш той запах, торкаєшся шкіри тієї, поцілунки не приносять бажаного задоволення. Усе нормально, так думаєш, все в повному ладі.

І коли (мабуть) невпевнено ти дійдеш до самого сенсу перекреслення частини не, ножем для стейків самого себе пораниш, будеш сміятися разом з нею, разом із самим собою плакати.

8.

Лікарня. Себто хвороба. Себто лікарі. Себто прощення.
Запахи здоби, книжок; формаліном, спиртом, інгаляцією з першого поверху на другий, на третій, четвертий, п'ятий тощо (обожнювати рахувати як хворобливий стан). Усе це всередині поліклініки, а що ззовні?

Коли бачив її на дворі своєму, ревнощі душили, чому не до мене йде вона, чому торкається іншого когось. І раптово хворіти хотілося, та так, щоби щодня пестила мене своїми руками м'якими й теплими, нікому більш не віддала.

Але замість цього: снодійне з ношпою у м'язи мої вкочується, навіть вдихнути неможливо. Замість цього нудить від ложки у горлі, червону безодню коли роздивляєшся. Замість цього відірвані кінцівки і кров усюди, посмішки болю бачиш. Вистрибнути з вікна того, коли йде двором вона, крикнувши: врятуй нас усіх!

9.

Війна починається в серці. Не тоді, коли бачиш спалені кінцівки їхні, чуєш постріли й вибухи, коли відправляєш брата свого на війну, перед цим виправши форму його.

Війна починається раніше, коли чуєш звуки ці, звуки війни, нікуди дітися, бігти нікуди. І горить за вікном твоїм бензоколонка, в небо піднявши стовп попелу, диму, чорноти пекельної.

Себто війна – це сон страшний в душній квартирі в липні чи лютому. Ранок морозний у грудні чи червні (буває й таке). Запах гуми палаючої у грудні чи травні (бруківка/пісок).

Дописи до світлин у картотеці не зможуть відмити запахів жаху, бруду землі, сорому слів. Не зможуть відмити з долонь їх крові перемішаної зі сльозами. Не зможуть перетворитися на дощ осінній, сніг, град, туман, чорнозем, соняшники.

10.

Пляж, море, Крим. Велика тарілка, через яку
в космос йдуть депеші нескореним племенам
на холодних планетах: рятуйтеся! Не наближуйтесь
до нас ніколи! Стережіться зла!

Коли намагалися ми вирахувати скільки років
знайомі вже, збилися. Важко. Після цього було
багато ще чого.

Але старанно життя стирає моменти спокути,
моменти праведного гніву. І легше вже розплутати
увесь цей клубок із жиру, волосся, ниток, дроту,
яблук, солі, дещо іншого у зворотному напрямку.

Цілуй мене, кажу. Але ні, ти в сльози одразу —
портьє кохаю. А він тебе ні. Кажу, розповідай про
лиман. Ти — в пісок лізеш, у жарти. Я кажу, ну годі,
давай під парасолю мою, перевдягнешся дома й все
розкажеш.

Важко забути те, чого не було насправді, разом
зі мною, споминати те, чого не було, не встигли, не
змогли: як із безодні морської виринати й назад,
у глибину — і спочатку вода тепла, сонцем зігріта,
а потім холодна, течією створена.

Не жаль, що зустрілися тоді, жаль, що так довго
не кохалися ще. І тягар на дно тягне, ланцюг на шиї
з наших помилок.

11.

Спогади: прийшов час усе згадати, все загубити в пам'яті після. Пам'ять — це те, що варто залишити при собі, після себе, замість себе.

Крапки.

.....

.....

.....

Для дописів.

.....

.....

.....

Нотуй.

.....

.....

.....

12.

Коли задля кохання обереш ти когось подібного на пращурів твоїх, то потім не рахуй у дзеркалах волосся сивого і зморшок на обличчі супутника твого.

13.

Музикою пішого, підземного, наземного, річного, повітряного; дорогого й дешевого, мерзлого й душного, попутного й у зворотному напрямку; будь-якого іншого транспорту зв'язані ми.

І будь де, в будь-який час будемо поруч ми, як старі знайомі, рідні брати, коханці.

Краще б залишався ти там, курив траву, пив інкерман червоний чи білий, їздив у сімеїз через вихідні, а через вихідні у євпаторію. Але шлях прямує на північ все далі і далі від дому, куди ти вже не повернешся, ніколи знов.

Прямуєш. Шшш. Де злі й добрі люди зможуть з'їсти, де часогрошей витрачаєш багато, де не горить багаття, не відображається од плесу. Ти не знаєш чи це озеро чисте, чи ця річка не пожерта зеленню.

Далі й далі від людей, з якими ніяково, від спеки у вічний холод. Від дружби, поки котиться колесо долі, поки кривошипи роблять поступові рухи, туди й сюди. Поки все спокійно, поки не треба оплачувати рахунки.

14.

Я повторюю рік. Себто. Київ — Одеса — Львів — Харків — Дніпропетровськ (може потім щось додатися, а може й ні).

В мене немає абияких здібностей. В мене немає велосипеда. Я не подобаюсь дівчатам та їхнім матерям. Не вмію правильно спілкуватися, складати заяви, планувати, заощаджувати. Керувати машиною, підприємством, державою. Керуватися правильними звичками та здібностями.

Я не наставив собі синців, не сидів тижнями на амфетаміні, не крав дівчину в свого друга. Мої близькі ніколи не одружаться, не зблизяться, не стануть разом. Ми всі дезінтегровані. Ми всі ходимо по колу й повторюємо

Найкращим завершенням кола має стати самогубство. Але хто дасть гарантію, що на світі тому немає злих людей?

Жовтень 2016